

PRACE NAUKOWE
Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie

ZESZYTY HISTORYCZNE

VII

**Prace i materiały ofiarowane
Prof. Andrzejowi J. Zakrzewskiemu
w 60-tą rocznicę Urodzin**

Pod redakcją
**Marcelego ANTONIEWICZA
i Marka CETWIŃSKIEGO**

2003

Recenzenci

Feliks KIRYK
Bożena PŁONKA-SYROKA

Redakcja naukowa

Marceli ANTONIEWICZ
Marek CETWIŃSKI

Redaktor

Stanisław PODOBIŃSKI

Łamanie

Tomasz ZIELONKA

Projekt okładki

Ryszard OSADCZY

BG WSP

260427

© Copyright by & Wydawnictwo
Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie
Częstochowa 2003

ISBN 83-7098-510-6

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie,
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8, tel. (034) 378-43-29; fax (034) 378-43-19,
e-mail: wydawnictwo@wsp.czyst.pl

Druk i oprawa : Quick Druk s.c. Łódź, Łąkowa 11 tel. (42) 639-52-92

W-11x 366104 16.08.04 35,00

Spis treści

Tabula gratulatoria.....	3
Tadeusz SROGOSZ Profesor Andrzej J. Zakrzewski – badacz dziejów regionu, dziejów Polski nowożytnej, dziejów powszechnych.....	5
Bibliografia prac prof. dra hab. Andrzeja J. Zakrzewskiego.....	9
Є. Г. СІНКЕВИЧ На пошану доктора хабілітованого, професора А.Й. Захжевскі.....	17
I. Między historią a literaturą	
Marek CETWIŃSKI Zając na polu walki. Motyw wędrowny i sytuacja typowa w narracji historiograficznej.....	21
Katarzyna CHMIELEWSKA Recepcja Wergiliusza w Polsce na przykładzie <i>Kroniki polskiej</i> mi- strza Wincentego zwanego Kadłubkiem.....	25
Marceli KOSMAN Obrońca Jasnej Góry w artystycznej wizji twórcy „Potopu”.....	31
Marceli ANTONIEWICZ List Kaspra Niesieckiego do księcia Michała Kazimierza Radziwiła zwanego „Rybeńko”.....	39
Violetta JAROS Uwagi o języku pism Joachima Lelewela (kategoria <i>nomen agentis</i>)...	55
Dorota SUSKA <i>Sybilla</i> J.P. Woronicza wobec konwencji stylistycznych klasycy- stycznej poezji opisowej (z problematyki stylu).....	63
Piotr STAWIŃSKI Purytańskie inspiracje w twórczości Nathaniela Hawthorne’a. (Uwagi do tematu).....	77
Hana VOISINE-JECHOVA Klasykystyczna i sentymentalna podróż do kraju sztuk pięknych.....	85
II. Z dziejów kultury i obyczajów	
Stanisław KOŁODZIEJSKI Ze studiów nad średniowiecznymi klasztorami obronnymi w poł- udniowej Polsce.....	99

Małgorzata SKWARCZYŃSKA	
Funkcje ogrodów i parków w kulturze życia codziennego siedemnastowiecznej Francji.....	103
Tadeusz SROGOSZ	
Spożycie alkoholu wśród ludności chłopskiej w Rzeczypospolitej w XVIII wieku.....	121
Kazimierz RĘDZIŃSKI	
Edukacja interkulturowa w fundacyjnym szkolnictwie żydowskim w Galicji na przełomie XIX i XX wieku.....	131
Stefan FOLARON	
Akulturacja, tożsamość kulturowa, wielokulturowość – syndrom nie tylko polski.....	139
Е.М. ТИЩЕНКО	
Здравоохранение Белоруссии в 1919–1920 годы.....	155

III. Studia i przyczynki biograficzne

Anna ODRZYWOLSKA-KIDAWA	
Znaczenie związków rodzinnych w karierze (na przykładzie biskupa Piotra Tomickiego i jego siostrzeńca Andrzeja Krzyckiego).....	165
Г.В. ПАЖЕВ	
Воевода Шенн.....	175
Ks. Jan ZWIĄZEK	
Modlitwy i rozpamiętywania o Męce Pańskiej króla Stanisława Leszczyńskiego.....	179
Stefan GABER	
Les années d'exil de Stanisls 1714–1733.....	199
Robert W. SZWED	
Biskupi Karol Skórkowski oraz Marcei Gutkowski wobec <i>Prawa o unieważnieniu małżeństwa i rozvodu i rozłączenia co do stołu i łoża</i> ..	209
Bronisław GOŁĘBIOWSKI	
Kazimierza Barcikowskiego szczyty i wąwozy władzy.....	221

IV. Czenstochoviana

Aleksander JAŚKIEWICZ	
Wota srebrne w ośrodkach kultu regionu częstochowsko-wieluńskiego XVII–XIX w.....	231
Jadwiga BOROWSKA-ANTONIEWICZ	
Opis wielkiego pożaru w Starym Mieście Częstochowie, który rozgorzał nocą 23 lipca 1760 roku.....	239
Dariusz ZŁOTKOWSKI	
Testamenty z regionu częstochowskiego, I połowy XIX wieku. Główne postulaty badawcze.....	247
Elżbieta SURMA-JOŃCZYK	
Spółdzielczość Żydów w Częstochowie.....	257
Zbigniew GRZĄDZIELSKI	
Kulturalna i oświatowa działalność Spółdzielczej Składnicy Materiałów Piśmienniczych „Oświata” w Częstochowie w latach 1940–1946.....	287

V. Z dziejów miast i regionów

Damian TOMCZYK

Cech krawiecki w Opolu w dawnych wiekach..... 301

Bartłomiej SZYNDLER

Warszawa w okresie rządów Rady Zastępczej Tymczasowej (na przełomie kwietnia i maja 1794 roku)..... 317

Ryszard SZWED

Radomsko w latach 1918–1939..... 329

Jan WALCZAK

Górny Śląsk, Zagłębie Dąbrowskie i Częstochowa w wojnie obronnej 1939 r..... 345

Aleksandra SIEDLACZEK-SZWED

Powstanie i działalność Państwowego Zakładu Wychowawczo-Naukowego w Krzeszowicach..... 365

Edward BIŁOS

Założenia, zasady i reguły konstruowania gimnazjalnego podręcznika edukacji regionalnej..... 377

VI. W stronę polityki

Jerzy GROBIS

Brzemień imponderabiliów. Sukcesja tronu i równowaga sił w polityce międzynarodowej XVIII wieku..... 411

Krzysztof GRYGAJTIS

Itaka, do której się nie wraca. Uwarunkowania historyczne, polityczne i społeczne współczesnych stosunków polsko-litewskich..... 431

Janusz FAŁOWSKI

Przedstawiciele mniejszości żydowskiej w polskim parlamencie II kadencji 1928–1930..... 463

Andrzej WASIAK

Konfederaci barscy w księgach parafialnych (na wybranych przykładach)..... 489

BG WSP

260427

Tabula gratulatoria

Marceli ANTONIEWICZ (Częstochowa)	Małgorzata SKWARCZYŃSKA (Częstochowa)
Edward BIŁOS (Częstochowa)	Tadeusz SROGOSZ (Częstochowa)
Katarzyna CHMIELEWSKA (Częstochowa)	Piotr STAWIŃSKI (Kraków – Częstochowa)
Janusz FAŁOWSKI (Kraków – Częstochowa)	Elżbieta SURMA-JOŃCZYK (Częstochowa)
Stefan GABER (Nancy)	Dorota SUSKA (Częstochowa)
Bronisław GOŁĘBIEWSKI (Warszawa)	Aleksander SWIEŻAWSKI (Łódź)
Jerzy GROBIS (Łódź)	Robert W. SZWED (Częstochowa)
Zbigniew GRZAŹDZIELSKI (Częstochowa)	Ryszard SZWED (Częstochowa)
Aleksander JAŚKIEWICZ (Częstochowa)	Bartłomiej SZYNDLER (Częstochowa)
Violetta JAROS (Częstochowa)	E. TISZCZENKO (Grodno)
Feliks KIRYK (Kraków)	Krzysztof TABAKA (Częstochowa)
Marceli KOSMAN (Poznań)	Damian TOMCZYK (Opole – Częstochowa)
Jan KRACIK (Kraków)	Hana VOISINE-JECHOVA (Paryż)
Czesław ŁUCZAK (Poznań)	Jan WALCZAK (Katowice – Częstochowa)
Kazimierz MALISZEWSKI (Toruń)	Wacław WALECKI (Kraków)
Stefania OCHMANN-STANISZEWSKA	Andrzej WASIAK (Częstochowa)
Anna ODRZYWOLSKA-KIDAWA (Częstochowa)	Dariusz ZŁOTKOWSKI (Częstochowa)
Józef PÓŁCWIARTEK (Rzeszów)	Jan ZWIĄZEK (Częstochowa)
Feliks PLUTA (Opole)	
Gienadij W. RAŻNIEW (Smoleńsk)	
Aleksandra SIEDLACZEK-SZWED (Częstochowa)	
Jewgen G. SINKIEWICZ (Chersoń)	

REKTOR WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ

UL. WASHINGTONA 4/8 • 42-201 CZĘSTOCHOWA
TEL. 031 / 361 16-78
FAX 031 / 378-42 22
SKR. POCZTY 00
e-mail: rektor@wspczest.pl

Częstochowa, 24 lipca 2002 r.

Szanowny Pan

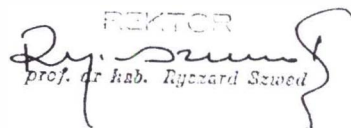
Prof. dr hab. Andrzej J. Zakrzewski

Pragnę z okazji Pańskiego Jubileuszu, Panie Profesorze, złożyć Panu serdeczne życzenia zdrowia i dalszych sił twórczych, a zarazem wyrazić uznanie dla Pana dorobku i dokonań naukowych, w tym badań nad regionem – tak istotnych dla wiedzy o Częstochowie i jej roli w kulturze Polski, dawnej i współczesnej.

Z uznaniem odnoszę się do ofiarności i pracy Pana Profesora na rzecz naszej Uczelni, której oddał Pan wiele zasług, piastując szereg odpowiedzialnych funkcji, m.in. Prorektora ds. Nauki, Dyrektora – i jednocześnie inicjatora powstania – Instytutu Filozoficzno-Historycznego oraz Kierownika Zakładu Historii Nowożytnej na Wydziale Filologiczno-Historycznym. Na podkreślenie zasługują również szczególne kwalifikacje naukowo-dydaktyczne Pana Profesora – cenionego historyka, wykładowcy i promotora. Wierzę, iż Pańska wiedza, doświadczenie i umiejętności dalej służyć będą z pożytkiem naszej społeczności akademickiej.

Jeszcze raz gratulując, życzę Panu Profesorowi dalszych sukcesów oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Z wyrazami szacunku

REKTOR

Prof. dr hab. Tycyzard Szewc